

WPŁYW ILOŚCI BIAŁKA W PASZY NA WYNIKI TUCZU ŚWINI PUŁAWSKIEJ

MARIA KOTARBIŃSKA, FELIKS MAŁY, KRYSZYNA JAWORSKA

Katedra Żywienia Zwierząt SGGW — Warszawa
Kierownik Katedry — Prof. dr Fr. Abgarowicz
Zakład Hodowli Trzody Chlewnej — Warszawa
Kierownik — Z-ca Prof. dr Feliks Mały

Prace hodowlane prowadzone nad ulepszeniem rasy puławskiej w znacznym stopniu zmieniły właściwości użytkowe tych świń. Mało jest jednak danych w zakresie potrzeb pokarmowych „obecnej” świni puławskiej, a szczególnie jej reakcji na różne poziomy żywienia.

Doświadczenie przeprowadzone w 1958 r. na terenie Rolniczego Zakładu Doświadczalnego SGGW Krobów—Kociszew, miało na celu zbadanie wpływu ilości białka w żywieniu tuczników puławskich od 18 do 115 kg żywej wagi na strawność i zużycie pasz, przyrosty wagowe świń oraz jakość rzeźną tuszek.

12 prosiąt w wieku 10 tygodni podzielono na 3 grupy żywieniowe wyrównane pod względem wieku, żywej wagi, płci i pochodzenia, a mianowicie na:

Grupę I (kontrolną) — w której tuczniaki żywione były zgodnie z normami dla tuczniaków tłuszczowo-mięsnych*).

Grupę II (wysokobiałkową) — w której tuczniaki otrzymywały w dawkach tyle samo jednostek owsianych co tuczniaki kontrolne, ale na 1 jednostkę owsianą — białka więcej o 20%.

Grupę III (niskobiałkową) — w której tuczniaki pod względem ilości jednostek owsianych żywione były tak samo jak tuczniaki z grup I i II, ale otrzymywały na 1 jednostkę owsianą — białka mniej o 20%.

W żywieniu tuczników wszystkich tych grup stosowano zawsze te same pasze (płatki ziemniaczane, śrut jęczmienny, śrut z pośladu pszenego, otręby żytnie, śrut sojowy, mączkę rybią, drożdże pastewne, susz z lucerny i mieszankę MM), a tylko ilościowy udział poszczególnych tych pasz był w mieszankach różny w zależności od grupy żywienio-

*) Normy żywienia zwierząt gospodarskich — PWRiL W-wa 1957 r.

wej i od okresu tuczu. Mieszanki pasz, według powszechnie przyjętych wartości szacunkowych, w 1 jednostce owsianej zawierały przeciętnie:

- 95 g białka ogólnego strawnego dla grupy kontrolnej,
- 114 g białka ogólnego strawnego dla grupy wysokobiałkowej,
- 76 g białka ogólnego strawnego dla grupy niskobiałkowej.

Natomiast udział białka pochodzenia zwierzęcego był jednakowy w mieszankach pasz dla wszystkich grup i wynosił on przeciętnie 22,5% ogólnej ilości białka.

W czasie doświadczenia prowadzono codziennie indywidualną kontrolę zużycia pasz (pasza zadana — niewyjady), co dwa tygodnie — indywidualny rejestr żywej wagi i przyrostów, 3-krotnie oznaczono współczynniki strawności, a po uboju wykonano analizę rzeźną wszystkich prawych połówek tuszek.

WYNIKI DOŚWIADCZENIA

a) Współczynniki strawności i rzeczywista wartość pokarmowa stosowanych w doświadczeniu zestawów pasz

Współczynniki strawności oznaczano na 4 wieprzkach, po 2 sztuki z grup wysokobiałkowej i niskobiałkowej, przy średniej żywej wadze świń ok. 40,75 i 110 kg stosując po 7 dni okresu wstępnego i właściwego. Zawartość azotu oznaczano w świeżych próbkach (pasz, niewyjadów i kału). Wyniki współczynników strawności zestawiono w tabeli 1.

T a b e l a 1

Współczynniki strawności zestawów pasz stosowanych w żywieniu tuczników z grup wysoko i niskobiałkowych

Średnia żywa waga świń kg	Grupa doświadczalna	Sucha masa %	Subst. organ. %	Białko ogólne %	Białko właściwe %	Włókno surowe %	Subst. bez-N wyc. %
40	Wysokobiałkowa	69,1	71,6	56,4	63,5	—	82,6
	Niskobiałkowa	75,5	77,7	45,2	54,2	—	89,6
75	Wysokobiałkowa	75,5	78,5	63,1	64,9	11,3	88,1
	Niskobiałkowa	81,9	83,8	55,5	60,3	16,5	92,5
110	Wysokobiałkowa	79,5	82,1	64,3	65,9	27,0	90,6
	Niskobiałkowa	84,8	86,7	65,4	67,7	45,6	93,6
\bar{x}	Wysokobiałkowa	74,7	77,4	61,5	64,8	19,1	87,1
	Niskobiałkowa	80,7	82,7	55,4	60,7	31,0	91,9

Wyniki te wskazują, że: współczynniki strawności suchej masy, substancji organicznej, białka (ogólnego i właściwego), włókna i bezazotowych wyciągowych wzrastały w miarę postępowania tuczu, co można tłumaczyć wzrastaniem udziału płatków ziemniaczanych w zestawach. Współczynniki strawności białka ogólnego w zestawach paszowych dla obu grup były bardzo niskie, szczególnie w pierwszym okresie tuczu. Współczynniki strawności białka były wyższe w zestawach paszowych wysokobiałkowych, natomiast współczynniki strawności pozostałych składników pokarmowych były wyższe w zestawach paszowych niskobiałkowych, w których udział płatków ziemniaczanych był większy. Rzeczywista wartość pokarmowa stosowanych zestawów pasz obliczona w oparciu o wyniki analizy chemicznej i uzyskane współczynniki strawności, w porównaniu do przyjętych w założeniach wartości szacunkowych okazała się mniejsza: dla ilości jednostek owsianych przeciętnie o 7%, dla zawartości białka ogólnego strawnego o 24%, a dla ilości białka w 1 jednostce o 18% (tabela 2).

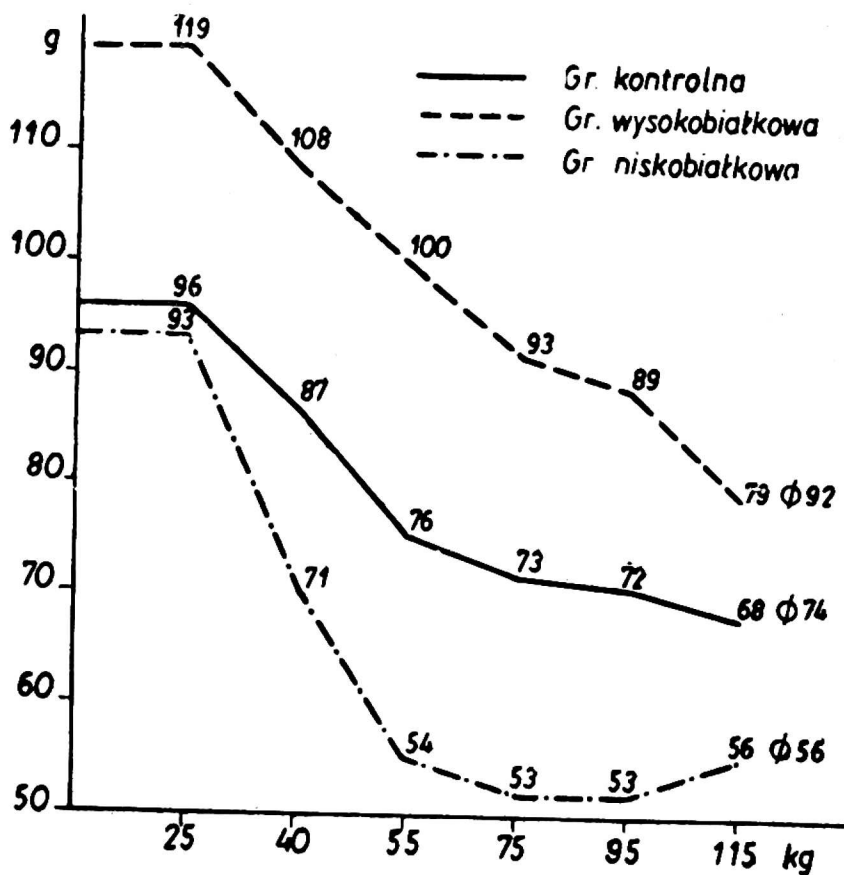
T a b e l a 2

Szacunkowa^{x/} i rzeczywista wartość pokarmowa 1 kg zestawów pasz stosowanych w doświadczeniu

Grupa doświadczalna	Zestaw pasz stosowany w przedziale wagowym tuczu	Jednostki owsiane		Białko ogólne strawne		Białko ogólne strawne w 1 jedn.ows.	
		szacunek/ wynik		szacunek/ wynik		szacunek/ wynik	
		kg	ilość	g	g	g	g
I kontrolna	40- 55	1,13	0,98	113	74	100	74
	75- 95	1,15	1,08	98	78	85	72
	95-115	1,21	1,16	90	79	74	68
	Różnica	100%	93%	100%	73%	100%	83%
II wysokobiałkowa	40- 55	1,10	0,96	132	96	120	100
	75- 95	1,11	1,05	114	93	102	89
	95-115	1,13	1,11	102	88	91	79
	Różnica	100%	93%	100%	80%	100%	85%
III niskobiałkowa	40- 55	1,19	1,06	97	56	81	53
	75- 95	1,21	1,14	85	60	69	53
	95-115	1,22	1,20	76	67	62	56
	Różnica	100%	93%	100%	71%	100%	76%
Przeciętnie różnica dla grup I,II,III		100%	93%	100%	76%	100%	82%

^{x/} Wartość pokarmowa pasz dla trzody chlewnej wg tablic z Norm żywienia zwierząt gospodarskich, PWRiL W-wa 1957

Rzeczywisty poziom białka w paszach zużytych przez tuczniki z poszczególnych grup ilustruje wykres 1.

Wykres 1. Zawartość białka ogólnego strawnego w 1 jednostce owsianej w paszach użytych przez tuczniki

Zakładana międzygrupowa różnica poziomu żywienia białkowego, w przeliczeniu za cały okres tuczu, zachowała się, a nawet w rzeczywistości wzrosła z ± 20 do $\pm 24\%$ w stosunku do grupy kontrolnej, jednak w poszczególnych okresach tuczu różnica ta wahała się np.: w I okresie tuczu (18—25 kg \dot{z} . w.) pomiędzy grupą kontrolną i niskobiałkową, wynosiła ona zaledwie 3%, natomiast w III okresie tuczu (40—55 kg \dot{z} . w.) wzrosła ona do -30% dla grupy niskobiałkowej i $+30\%$ dla grupy wysokobiałkowej.

b) Wyniki produkcyjne tuczu

Wyniki dziennych przyrostów żywej wagi, długości trwania tuczu oraz zużycia pasz przez tuczniki z grup I, II i III (przeciętnie za cały okres tuczu) zestawiono w tabeli 3, a w poszczególnych okresach tuczu zilustrowano je na wykresie 2, 3 i 4. Dane zestawione w tabeli 5 wskazują,

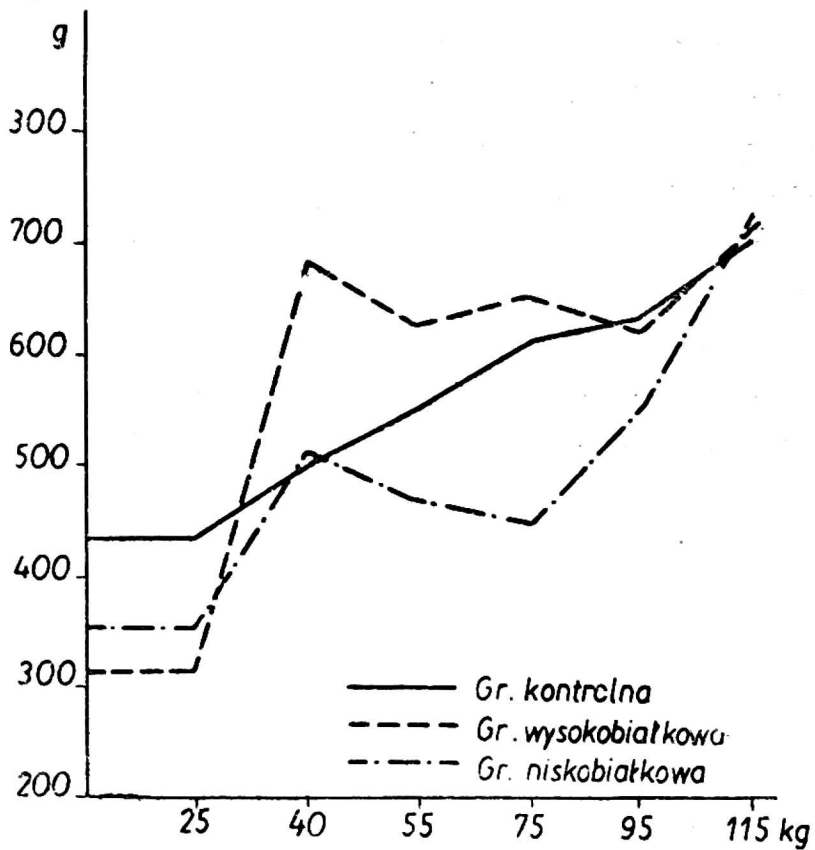
że zwiększona o 24% ilość białka w żywieniu tuczników puławskich (w przeliczeniu za cały okres tuczu) nie poprawiła dziennych przyrostów, żywej wagi, ani nie skróciła wyraźnie czasu trwania tuczu. Jedynie zużycie jednostek na przyrost 1 kg żywej wagi było o 6% mniejsze niż w grupie kontrolnej. Natomiast obniżenie o 24% ilości białka w żywieniu tuczników puławskich (w przeliczeniu za cały okres tuczu), pogorszyłoienne przyrosty wagowe zmniejszając je o 15%, w wyniku czego przedłużył się czas trwania tuczu o 18%, a zużycie jednostek owsianych na przyrost 1 kg ż.w. wzrosło o 14% w porównaniu do grupy kontrolnej (wymienione wyżej międzygrupowe różnice wyników tuczu są statystycznie istotne).

T a b e l a 3

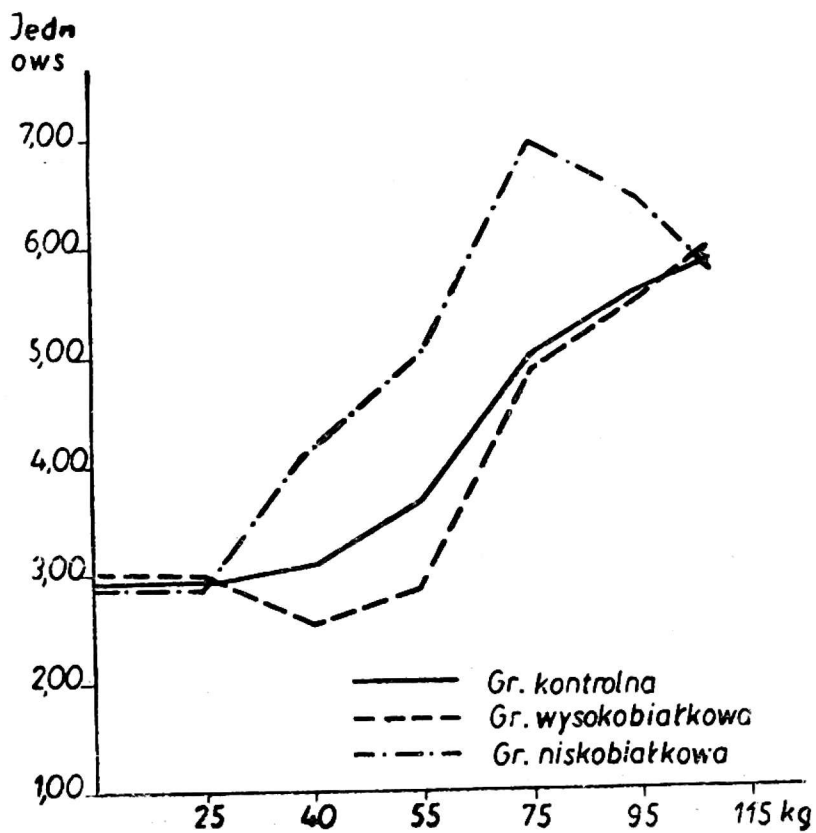
Produkcyjne wyniki doświadczenia
/Średnie z grup za cały okres tuczu/

Grupa doświadczalna	Tucz od 18–115 kg żywej wagi				
	długość tuczu dni	dziennie przyrosty ż.w. g	zużycie na przyrost 1 kg żywej wagi		
			paszy suchej kg	jedn. ows.	białka og.straw. g
Kontrolna	165	592	4,29	4,37	350
Wysokobiałkowa	162	598	4,16	4,13	418
Niskobiałkowa	194	501	4,67	5,00	311
Procentowe różnice					
Kontrolna	100	100		100	100
Wysokobiałkowa	98	101		94	119
Niskobiałkowa	118	85		114	89

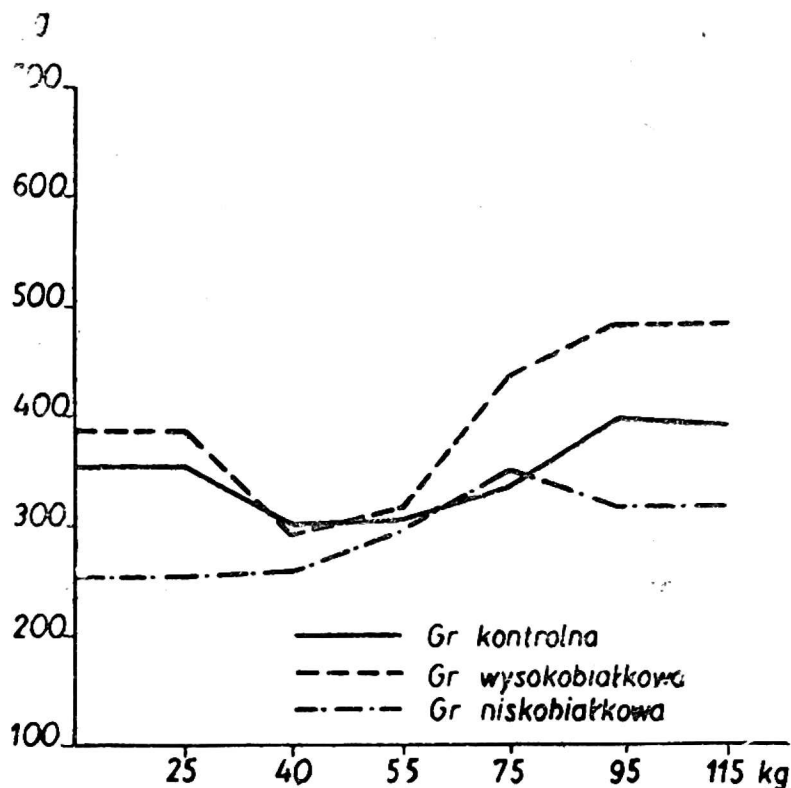
W poszczególnych okresach tuczu międzygrupowe różnice dziennych przyrostów i zużycia jednostek na przyrost 1 kg ż.w. wystąpiły najwyraźniej w przedziale klasycznej żywej wagi od 40–75 kg. W tym okresie były one statystycznie istotne nawet pomiędzy grupą kontrolną i wysokobiałkową, w której tuczniaki na skutek osiągnięcia wyższych przyrostów wagowych zużywały mało jednostek owsianych na przyrost 1 kg, odwrotnie niż tuczniaki z grupy niskobiałkowej (wykres 1 i 2). Jednocześnie w przedziale wagowym od 40–75 kg zużycie białka ogólnego strawnego na przyrost 1 kg ż.w. przez tuczniaki z poszczególnych grup niewiele się różniło, podczas gdy w pozostałych okresach tuczu międzygrupowe różnice zużycia białka były znaczne i w większości statystycznie istotne (wykres 4).

Wykres 2. Dienne przyrosty żywej wagi

Wykres 3. Zużycie jednostek owsianych na przyrost 1 kg

Wykres 4. Zużycie białka ogólnego strawnego na przyrost 1 kg

c) Ocena rzeźna tuczników

Rozbiór rzeźny tuszek przeprowadzono według metody SKURTC_H. Jako ostateczne kryterium oceny rzeźnej zastosowano następujące wyniki: 1. Procentowy udział wyrębów tłuszczowych (sadło + policzek + + słonina karkówki + słonina poławicy + słonina szynki zadniej) w całkowitej wadze schłodzonej półtuszy prawej. Wskaźnik ten potraktowano jako miernik tłuszczowości tuszy. 2. Procentowy udział mięsa w szynce zadniej, jako miernik mięsistości tuszy.

T a b e l a 4

Wyniki oceny rzeźnej tuczników doświadczalnych

Rodzaj wskaźnika	Średnio z grup			Średnio	
	kontrolnej	wysokobiałk.	niskobiałk.	♀	♂
Ilość sztuk	2	2	3	7	4
	2	1	1		
Waga żywa głodzona kg	113,8	113,7	114,0	114,8	111,9
Waga prawej półtuszy schłodzona kg	45,19	44,85	45,11	45,33	44,56
Wyręby tłuszczowe %	31,13	28,13	27,76	29,14	28,99
Waga szynki zadniej kg	7,73	7,26	7,60	7,77	7,38
Mięso w szynce właśc.%	53,59	53,89	54,52	54,14	53,52

Wyniki oceny rzeźnej tuczników z grupy I, II i III zestawiono w tabeli 4.

Wyniki oceny rzeźnej tuszek wykazywały bardzo małe różnice międzygrupowe. Stosunkowo najmniejszy procent wyrębów tłuszczowych, a największy udział mięsa w szynce zadniej zawierały tuszki świń z grupy niskobiałkowej, a więc tuczniaki, które rosły najwolniej. Różnic tych jednak, ze względu na małą liczebność grup oraz dużą zmienność indywidualną świni puławskiej, nie można potwierdzić statystycznie. Z tego samego powodu wyciągnięcie ostatecznych wniosków na podstawie omówionych wyżej wyników byłoby przedwczesne.

Wydaje się, że przeprowadzenie dalszych doświadczeń poświęconych zagadnieniu ilości białka w żywieniu tuczników rasy puławskiej będzie jak najbardziej celowe.